

TEKSTİL SEKTÖRÜ 15.3 MİLYAR DOLAR DIŞ TİCARET FAZLASI VERDİ

Cari Açığın İlacı Tekstil Dosyası

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın katkısıyla hazırlanmıştır

Hülya GÜLER

Tekstil-hazır giyim ihracatı **27.7 milyar dolar**

Sektörün kayıtlı istihdamı **918 bin**

Pamuk STRATEJİK ÜRÜN OLMALI

TEKSTİL ve hazır giyim ana hammaddesi pamuk üretiminin artırılması, cari açığı azaltmayı hedefleyen Türkiye için büyük önem taşıyor. Sektör temsilcileri bu kapsamda pamuk ekiminin yeniden cazip hale getirilmesi için pamuğun stratejik ürün ilan edilmesini gerektiği çağırısında bulundu.

TEKSTİL ve hazır giyim sektörünün ana hammaddesi olarak büyük önem sahip olan pamuk üretiminin artırılması, tüm büyük tekstil ülkelerinde olduğu gibi Türkiye için de önemini koruyor. Son 15-20 yıllık süreçte Türkiye'de pamuk üretimi yurt içi talebi karşılayacak ölçüde geliştirilmediği, hatta kimi yıllarda getirmesinin önü alınmadığı için, üretim-tüketim dengesi ciddi ölçülerde bozulmuş durumda. Türkiye'nin yıllık pamuk üretimi 2013'te 600 bin ton civarında iken, pamuk tüketimi bunun iki katını aşarak 1.5 milyon tona çıktı. Yani Türkiye 900 bin ton pamuk ithal etti. Bu durum bir yandan önemli döviz kayıplarına neden olurken, diğer yandan istihdam, katma değer ve ihracat geliri açısından Türkiye ekonomisini için çok büyük önem taşıyan pamuk ve hammaddede olarak yakıtın yüzde 60 oranında pamuk kullanılan tekstil ve hazır giyim sanayisinin küresel rekabet gücünü olumsuz etkiliyor. Dolayısıyla pamuk stratejik ürün olarak ilan edilmesi ve üretiminin artırılması için gerekli önlemler bir an evvel hayata geçirilmeli.

PAMUK EYLEM PLANI

Ulusal Pamuk Konseyi'nin (UPK) yaptığı araştırmalar, Türkiye'nin yurt içi talebi karşılayacak miktarda pamuk üretimi için gerekli agro-ekolojik potansiyele fazlasıyla sahip olduğunu gösteriyor. Pamukta üretim-tüketim dengesinin sağlanabilmesi için halihazırda verim değerleriyle 2002 yılındakine eşit ekiliş alanında üretim yapmak yeterli. Bir başka deyişle, pamuk üretimine prim desteği ve girdi maliyetlerini azaltmaya yönelik tedbirler, pazar eski cazibesi kazandırılıp, ekim alanlarının 250 bin hektar artırılması yoluyla yılda 1.5 milyar dolar döviz tasarrufu sağlamak mümkün. Bu adımlarla pamuğun ülke ekonomisine ve istihdamına olan katkılarının neredeyse ikiye katlanmak mümkün. Bu amaçla Hükümetin 2010 yılında hayata geçirdiği ihracata Dönük Üretim Stratejisi (İDUS) ve bunun alt bileşeni Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) kapsamında bir "Pamuk Eylem Planı" hazırlandı. Eylem planının 2015'te tamamlanarak dile getirilen sıkıntılarının aşılması için gerekli adımların alınması bekleniyor.

ÜRETİM TÜKETİM DENGESİ

Türkiye, hem kültü pamuk üretimi hem de pamuk elyafı tüketimi açısından önde gelen küresel aktörlerden biri. 2012/13 sezonunda, dünyanın 8. büyük pamuk üreticisi olan Türkiye, en fazla pamuk üretimi yapan ülkeler arasında ikinci en yüksek orantıda verime erişti. Ancak bütün bunlar Türkiye'yi son yirmi yılda geldiği pamuk ithalatçısı konumundan çıkarmaya yetmiyor. 2013/2014 sezonunda yıllık yurt içi pamuk elyafı tüketimi 1.5 milyon ton civarında. Bu da Türkiye'yi Çin'den sonra ikinci büyük pamuk ithalatçısı konumuna getiriyor. 2008 küresel ekonomik krizden olumsuz etkisiyle pamuğun özellikle üretimi olmak üzere, tüketim ve ticareti sadece Türkiye'de değil tüm dünyada azaldı. Ancak 2011/12 sezonunda fiyatlar da yaşanan tarihi seviye nedeniyle tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de üretim arttı. Ancak, gevşeyen fiyatların da etkisi ile önümüzdeki dönemde dünyada ve ülkemizde üretimde düşüşün sürmesi bekleniyor.

2013/2014 dünya pamuk üretimi ve tüketimi öngörüsü (milyon ton)

ÜRETİM			
Çin	Hindistan	ABD	Pakistan
6.7	6.6	2.8	2.0
Brezilya	Özbekistan	Avustralya	Türkiye
1.6	0.9	0.9	0.5
Diğer Ülkeler Toplamı			
25.7			
TÜKETİM			
Çin	Hindistan	Pakistan	Türkiye
7.7	5.1	2.3	1.4
Brezilya	Banglades	ABD	Diğer ülkeler toplamı
0.9	0.9	0.8	23.8

Kaynak: ABD Tarım Bakanlığı

Pamuk ekili alanı ve çiftçisi AZALIYOR

2003 yılında Türkiye'de 113 bin 500 civarında olduğu tahmin edilen pamuk çiftçisi sayısının 2011'e gelindiğinde 77 bin 800'e kadar düştüğü belirtiliyor. Çiftçi sayısındaki azalmaya, pamuk fiyatındaki düşüşün, olumsuz iklim şartlarının ve diğer alternatif ürünlerin daha çok getiri sağlanmasından neden olduğu kaydediliyor. Ayrıca 2002'de pamuk ekili alan 200 bin hektarı aşarken, bu rakam 10 yılda yarı yarıya azalarak, 2012'de 98 bin hektara kadar geriledi. 2001-2008 arasında Türkiye'de dünya pamuk üretiminin yaklaşık yüzde 4'ünü gerçekleştiren, bu oran 2011/12 sezonunda yüzde 2.5'e geriledi.

Türkiye pamuk arzı ve talebi (milyon ton)

	2013/14*	2014/15*
Üretim	0.5	0.63
Tüketim	1.4	1.4

Kaynak: ABD Tarım Bakanlığı

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Çiftçilerin yeniden pamuk üretimine yönelmesi için orta vadeli bir program geliştirilmeli.
- Destekleme primleri en az 5 yıl için belirlenmeli ve kararlılık uygulanmalı.
- Prim miktarları her yıl en az pamuk üretimin maliyetlerine paralel artmalı ve destek mekanizmasının işlevi korunmalı.
- Prim ödemeleri bir sonraki sezon pamuk ekim aylarında yapılmalı.
- Yeni pamuk kullanan sanayiciler desteklenmeli.
- Pamuk çiftçilerine ürettikleri pamuk miktarına göre mazot desteği verilmeli.
- Gübre, ilaç ve makine başta olmak üzere üretim giderlerinden alınan KDV oranları yüzde 1 seviyesine düşürülmeli.
- Pamuk üretim ve rekoltesi doğru ve gerçekçi belirlenmeli. Böylelikle prim aldıkları haldede üretim yapmayanların tepsi edilerek, bu yondeki çabaların zarar vermemesi önlenmeli.
- Pamukta lisanslı depoculuk sistemi yaygınlaştırılmalı.

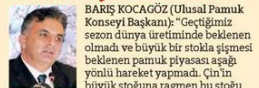
SEKTÖRDEN GÖRÜŞLER

Türkiye'nin rolü artabilir

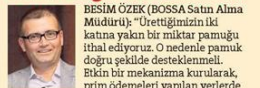
MOHİT SHAH (Ulusal Arasın Pamuk Birliği-International Cotton Association Başkanı): "Türkiye, Avrupa ve Asya arasındaki önemli konumu ve pamuk, tekstil ve hazır giyimde sahip olduğu köklü ve geliştirilmiştir yapısı ile global ekonomide önemli bir yere sahip. Bugün Türkiye pamukta 4'üncü büyük tüketici ve Çin'den sonra ikinci büyük ithalatçı konumunda. Türkiye'nin 2013/14 sezonunda 1 milyon ton pamuk ithal edeceği öngörüülüyor. Çin'in 2014/15 sezonunda daha düşük pamuk ithal etmesi ve buna bağlı olarak da Türkiye'nin rolünün artması bekleniyor. İCA Başkanı olarak Türkiye'nin pamuk ve tekstil endüstrisinin global ekonomide önemli bir yeri olduğuna inanıyorum. Türkiye pamuk ile ilgili tüm ithalatçı İCA kriterleri çerçevesinde gerçekleştiriyor."

Rekolte yüzde 25 artışı

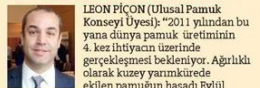
BARİŞ KOCAĞÖZ (Ulusal Pamuk Konseyi Başkanı): "Geçtiğimiz sezon dünya üretiminde beklenen olmadı ve büyük bir stokta şişmesi beklenen pamuk piyasası aşağı yönlü hareket yapmadı. Çin'in büyük stoğuna rağmen bu stoğu "kritik stok" olarak sıklıkla sonuca alma devam etmesi fiyatların sağlam durmasını sağladı. Önceki sezonda ülkemizde kar edemeyen üretici ise ekim alanlarını daralttı ve pamuk rekoltesini düşürdü. Özellikle Ege Bölgesi'ndeki rekor verim, Güneydoğu'da da memnun edici fiyatlara eklenen destekleme primi bu sezona pamuk üreticisinin daha morali girmesini sağladı. İlk aldığımız yanımlara göre ekim alanlarında yüzde 25'e yakın bir artış bekliyoruz. Bu da bizim için en az 650-700 bin ton üretim demek. Ancak yine de 600-700 bin ton ithalat yapmak zorunda kalacağız."

Pamuk doğru desteklenmeli

BESİM ÖZEK (BOSSA Satın Alma Müdürlüğü): "Üretimimizin iki katına yakın bir miktar pamuğu ithal ediyoruz. O nedenle pamuk doğru şekilde desteklenmeli. Etkin bir mekanizma kurularak, prim ödemeleri yapılan yerlerde üretim artıp artmadığına, ne kadarlık bir fark emesi fiyatların sağlam durmasını sağladı. Önceki sezonda ülkemizde kar edemeyen üretici ise ekim alanlarını daralttı ve pamuk rekoltesini düşürdü. Özellikle Ege Bölgesi'ndeki rekor verim, Güneydoğu'da da memnun edici fiyatlara eklenen destekleme primi bu sezona pamuk üreticisinin daha morali girmesini sağladı. İlk aldığımız yanımlara göre ekim alanlarında yüzde 25'e yakın bir artış bekliyoruz. Bu da bizim için en az 650-700 bin ton üretim demek. Ancak yine de 600-700 bin ton ithalat yapmak zorunda kalacağız."

Stokların eritilmesi önemli

LEON FİÇİN (Ulusal Pamuk Konseyi Üyesi): "2011 yılından bu yana dünya pamuk üretiminin 4. kez ihtiyacı üzerinde gerçekleşmesi bekleniyor. Ağırklı olarak kuzey yarımkürede ekilen pamuğun hasadı Eylül ayından itibaren başlıyor. Dünyadaki üretim fazlasına rağmen Çin'de uygulanan yüksek fiyatı destekleme alımları uluslararası pamuk fiyatlarında son 4 yıldır istikrar sağladı. Fiyat istikrarı dünya pamuk üretiminin teşvik edilmesini destekledi. Çünkü pamuğun düzgün toplanıp işlenmesi de kaliteli, çok etkiliyor. Lisanslı depoculuk yaygınlaşmalı. Kaliteli pamukla ulaşılabilmek için pamuğun toplanmadan balyalaymaya kadar tüm işleme süreçlerinin iyileştirilmesi lazım. Eğer bir tekstilde iddialı bir ülke olcaksa hammaddenin olması şart. Yoksa uzun vadede tekstil ülkesi olmayı bekleyemeyiz."